

Onderzoeksopzet

Invloed wolven op exploitatiekosten schaapskuddes en schapenbedrijven.

Sinds de vestiging van de wolf in Drenthe is er permanent sprake van aanvallen op schapen van kuddes en de particuliere schapenbedrijven. In een aantal situaties kan het plaatsen van wolfwerende rasteren een deel van de oplossing zijn. Maar ook het stallen in nachtkralen en of kooien geeft s' nachts meer veiligheid. In ieder geval is het los laten lopen van schapen in een weide of op de heide niet meer mogelijk. Dat betekent dat er in bijna alle gevallen sprake is van extra werk. En ook bij gescheperde schaapskuddes is het hebben van kudde bewakingshonden sterk kosten verhogend.

In de praktijk probeert de schapensector zich aan te passen. Bij de koplopers blijkt inmiddels dat er sprake is van een substantiële verhoging van de jaarlijkse kosten, die oplopen tot 40% - à 60% van de gangbare jaarlijkse kosten. Omdat er onduidelijkheid bestaat over de echte extra kosten stellen wij voor om daarnaar een onderzoek uit te voeren. Zodat daarover duidelijkheid ontstaat. Vanuit de sector is men bereid om hieraan medewerking te verlenen.

Doel van het onderzoek

- 1) In kaart brengen van de invloed van de verschillende typen wolfbeschermende maatregelen op de jaarlijks terugkerende kosten.
- 2) Uit te zoeken wat verder aan overig extra werk moet worden verzet om de dieren optimaal te beschermen tegen aanvallen van de wolven.
- 3) Uit te zoeken wat per bedrijfstype het efficiëntste werkt bij de laagst mogelijke kosten.
- 4) Aanbevelingen te doen hoe er een passende vergoedingsregeling kan komen om de schapensector een blijvende financieel gezonde toekomst te bieden.

Resultaten

Na 1, 2 en 3:

- Tussenrapportage
- Factsheet met aanbevelingen

Na afsluiting:

- Eindrapportage
- Update factsheet

Aanpak

- 1) **Literatuuronderzoek en gesprekken met Nederlandse en Duitse deskundigen.**
In Duitsland en in andere landen is al veel ervaring opgedaan. Ook Universiteit Wageningen heeft het nodige aan informatie m.b.t. de kosten van een schaapskudde.
- 2) **Interviews met herders, schapenhouders en terreinbeheerders.**
In Nederland en ook in Drenthe wordt er op een aantal plaatsen waar sprake is van roedelvorming van wolven al enige tijd geëxperimenteerd om tot een passende oplossing te komen. Wat zijn de ervaringen van de diverse bedrijven en hebben ze voldoende zicht op de extra kostenposten
- 3) Zo nodig zullen **tijdsstudies** verricht moeten worden om tot een bepaalde normering van de kosten te kunnen komen.
- 4) **Praktijkonderzoek.** Op basis van de bevindingen van 1, 2 en 3 kan op enkele strategisch gekozen locaties een nader onderzoek in de praktijk noodzakelijk zijn om voldoende zicht te krijgen op de omvang van de echte extra te maken exploitatiekosten.

Tijdsbesteding en kosten

1.	Literatuuronderzoek	5.1.1.e
2.	Interviews met 4 schaapherders en 4 schapenbedrijven	
3.	Tijdstudies, op een drietal locaties	
4.	Aanvullend praktijkonderzoek	
5.	Rapportage uitwerken in een rapport	
<hr/>		
	Totaal uren	
	Kosten a € 5.1.1.c exclusief btw	€ 5.1.1.c
	BTW	€ 5.1.1.c
	Onvoorzien	€ 5.1.1.c
<hr/>		
	Totale kosten	€ 18.835,-

Tijdschema

Vele schapenbedrijven en schaapskuddes lopen nu al enige jaren aan tegen de verhoogde kosten, zonder dat er een afdoende beloning tegenover staat. Het streven van het onderzoek is erop gericht om met ingang van het kalenderjaar 2025 een en ander kan worden ingevoerd. Dit onderzoek moet daarom vroeg in het najaar van 2024 worden afgerond.

Contactpersoon

5.1.2.e via de Gebiedscommissie Wolf Drenthe. Mail naar wolvencommissie@drenthe.nl.